

A scroll of aged parchment with a textured, brown surface. The scroll is unrolled, showing a central rectangular area with text. The edges of the scroll are slightly frayed and curled. The text is written in a bold, yellow, serif font. The background is white.

**Григорій Сковорода.
Життя і творчість
філософа, просвітителя,
поета
(1722 – 1794)**

Григорій Савович Сковорода

❖ Український Горацій

Горацій -

поет «золотого віку»
римської літератури,
один з найушлавленіших
авторів у всій світовій
літературі

Григор. С. С.

Григорій Савович Сковорода

- ❖ Український Горацій
- ❖ Український Езоп

Езоп -

видатний байкар,
засновник жанру байки,
«Батько байки»

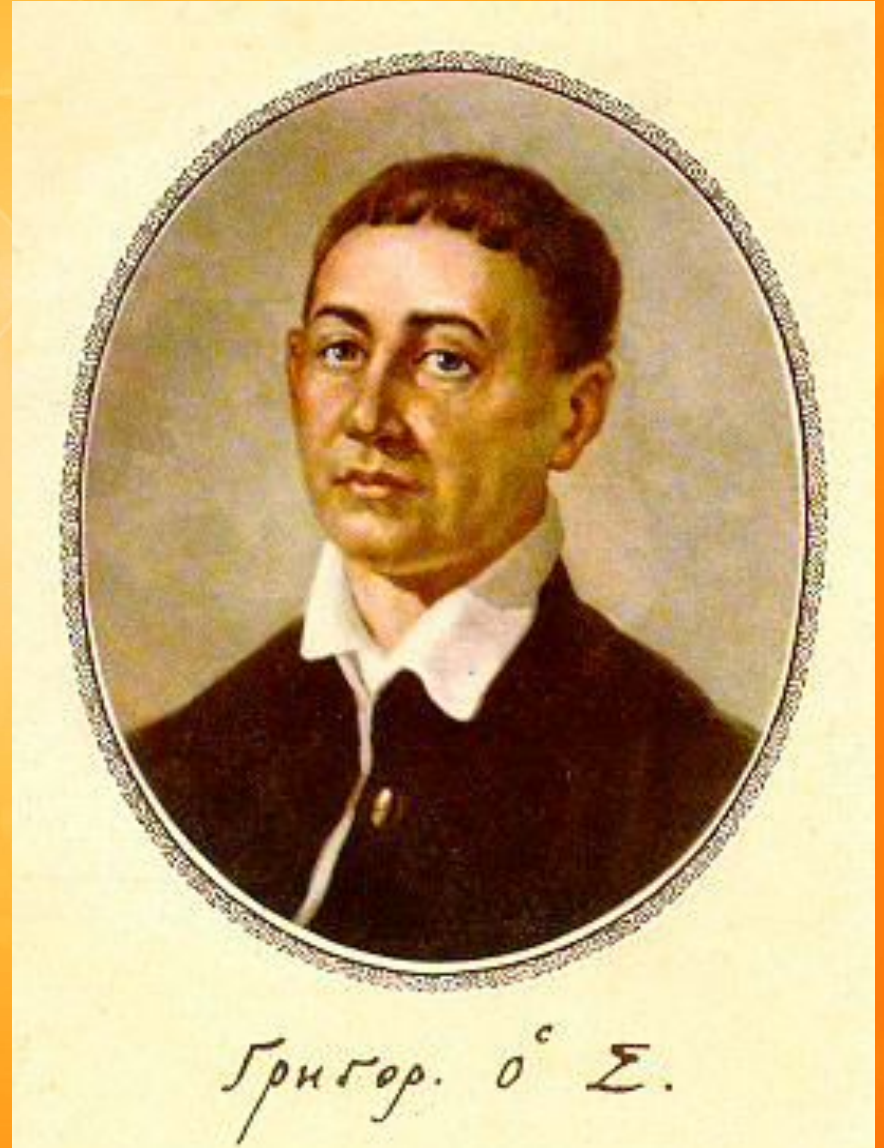
Григор. С. С.

Григорій Савович Сковорода

- ❖ Український Горацій
- ❖ Український Езоп
- ❖ Український Сократ

Сократ

давньогрецький філософ,
був першим філософом

Григорій Савович Сковорода

- ❖ Український Горацій
- ❖ Український Езоп
- ❖ Український Сократ
- ❖ Мандрівний філософ

Григорій Савович Сковорода

- ❖ Український Горацій
- ❖ Український Езоп
- ❖ Український Сократ
- ❖ Мандрівний філософ

- ❖ *«Мені моя сопілка і
вівця дорожчі
царського вінця»*

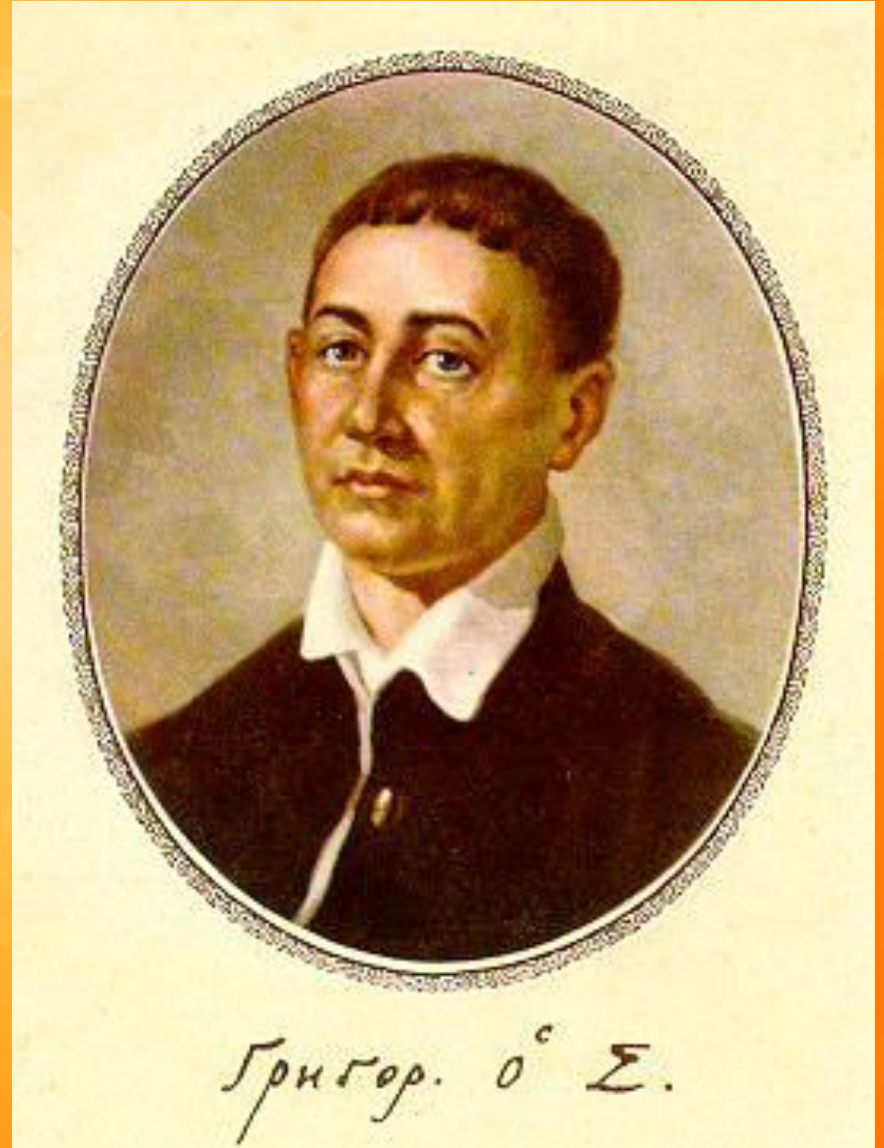

Григорій Савович Сковорода

- ❖ Український Горацій
- ❖ Український Езоп
- ❖ Український Сократ
- ❖ Мандрівний філософ

- ❖ *«Мені моя сопілка і вівця дорожчі царського вінця»*

- ❖ *«Світ ловив мене, та не спіймав»* - епітафія (напис на могилі)

Обдарування

- Музичне
- Красивий голос
- Співав у придворній капелі
- Грав на сопілці, скрипці, бандурі та інших музичних інструментах
- Композиторський хист
- Знав багато мов
- Поет
- Байкар
- Філософ

Освіта

- **Перша школа – у дядка-скрипаля**
- **Спудей Києво-Могилянської академії**
- **Лекції відомих учених, праця в бібліотеках, опрацювання філософських праць в університетах під час перебування за кордоном**

Професійна діяльність

- Викладав у Переяславському колеґіумі
- Домашній учитель у поміщика Степана Томари в селі Ковряях
- Викладач стародавніх мов та етики в Харківському колеґіумі
- Мандрівний спосіб життя

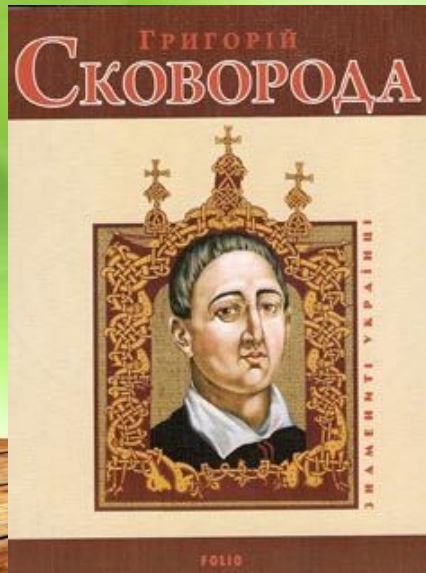
Твори Григорія Сковороди

Збірки творів

«Сад божественних пісень»

«Байки харківські»

Філософські трактати

Сковорода-філософ

- **Філософія** — наука про найзагальніші закони розвитку природи, суспільства та мислення
- **Філософські трактати**
- **У чому полягає щастя?**
- **Г. Сковорода не радить шукати щастя «в Америці, чи на Канарських островах, чи в азійському Єрусалимі, чи в царських палацах», для цього не треба їздити за моря, адже щастя «завжди й усюди з тобою»**

Сковорода-байкар

- Збірка «Байки харківські» (30 байок)
- **Байка** — невелике (віршоване або прозове) **алегоричне** оповідання, що має **повчальний зміст**.
- **Алегорія** – іносказання
- Повчання – мораль – **сила**
- Складаються з 2 частин: у першій — розповідь про випадок, а в другій — мораль, яку автор називає «силою».

«Бджола та Шершень»

- Герої
- Бджола та Шершень

«Бджола та Шершень»

- Рід
- Жанр
- Ідея
- Форма
- Цитує філософа Епікура
- Ліро-епос
- Байка
- Праця має стати для людини природною потребою і «найсолідшою поживою»
- Ідея спорідненої праці, сродної праці, природженого діла
- Діалог між героями
- *«Подяка блаженній натурі, що потрібне робить неважким, а важке — непотрібним»*

«Бджола та Шершень»

- Розтлумачте алегоричні образи

- *Бджола* - «герб мудрої людини, що в природженому ділі трудиться»
- «Нам незрівнянно більша втіха збирати мед, ніж споживати. До цього ми народжені...»

«Бджола та Шершень»

«Бджола та Шершень»

- Шершень - «образ людей, що живуть крадіжкою чужого й народжені на те тільки, щоб їсти, ПИТИ...»

Сковорода-поет

- Збірка «Сад божественних пісень»
- 30 віршів, які автор називав піснями
- «Всякому місту — звичай і права...»
- «De libertate» («Про свободу»)

«Всякому місту — звичай і права...»

- **Рід**
- Лірика
- **Жанр**
- Ліричний вірш, що став народною піснею (І. Котляревський використав один із варіантів цієї пісні як арію возного в п'єсі «Наталка Полтавка»)
- **Вид лірики**
- Громадянська (філософська)
- **Провідні мотиви**
- Сатиричне викриття суспільних вад (недоліків, мерзот)
- Щасливий той, хто має чисте сумління: *«совість, як чистий криштал»*
- **Художні засоби**

«Всякому місту — звичай і права...»

• Художні засоби

- **Антитеза** (у перших чотирьох рядках автор указує на суспільні вади, а останніми двома протиставляє їм ідеал чистої совісті)
- **Рефрен**: «Лише одне непокоїть мій ум»
- **Інверсія** (непрямий порядок слів): *коса замашна, панські Петро для чинів тре кутки*

«De libertate» («Про свободу»)

- Рід
- Жанр
- Вид лірики
- Провідні мотиви
- Образи-символи
- Лірика
- Ліричний вірш
- Патріотична
- Воля – найбільше багатство, уславлення Б.Хмельницького
- Золото – болото
- Б. Хмельницький – символ вольності, батько свободи

У чому полягає щастя?

- *Свобода*
- *Чиста совість*
- *Споріднена праця*

Домашнє завдання

- Вивчити паспорти до творів Г. Сковороди («Бджола та Шершень», «Всякому місту — звичай і права...» і «De libertate»)
- Вивчити напам'ять вірш «Всякому місту — звичай і права...»
- Прочитати стор. 65 – 74
- Опрацювати презентацію (на платформі MOODL)